

posojilnice v Ločah. Ako si mi osnujemo lastno posojilnico, tedaj najlažje dobimo občinski odbor v svoje roke, ker bi bili od posojilnemcev neodvisni in bi nam ne bilo treba okoli njih takorekoč beračiti, če bi kateri hotel denar na posodo, ker bi ga lahko dobili pri lastnem denarnem zavodu. Potem bi vam pa ne mogli več zapovedovati ter bi lahko po svojem prepričanju volili. Zadnji čas je že, da se začnemo enkrat tudi mi gibati, da ne bomo vedno hlapci teh nemurjev, katerih nobeden nikdar cerkve znotraj ne vidi. Na delo torej za sveto narodno stvar, ker boljša bodočnost nam je zagotovljena, ako bomo previdni. Ločan.

Iz Kozjega (»Brivčevi« dovtipi.) Miloš Kamuščič, tisti, ki je na lanskem občnem zboru družbe sv. Cirila in Metoda govoril proti šoli v Velikovu, je res jako dovtipen človek. Toda s svojim »Brivcem« ima vedno smolo. Navadno prinaša le slabe dovtype, če pa kedaj kaj bolj »osoljenega« prinese, pa si nakopije tožbo na glavo. Sedaj pa se je lotil »dovtipov nove vrste«. »Brivec« bil je namreč tožen radi neke nedolžne pesni. Da pa se obvaruje škode, je gosp. Kamuščič dopisnika izdal, dasiravno je lansko leto pisal, da on noče biti izdajalec svojih dopisnikov! Pa šel je še dalje. Dopisniku je pisal, da je bila v uredništvu preiskava, pri kateri se je našel dopis. To pa ni res, kajti preiskave v uredništvu ni bilo! Pa še več, svetoval je celo dopisniku, naj taji, da je na tožnika cikal! Ta tega seveda ni storil. Da se reši, objavil je je g. Kamuščič »izjavo«, v kateri pravi, da ga je dopisnik varal z namišljenim dostojanstvom ter s tem dosegel sprejem pesni v »Brivca«! To zopet ni res, kar že iz tega sledi, da isti dopisnik že poldrugo leto dopisuje »Brivcu« in so se njegovi dopisi tudi sprejemali. In kar naenkrat bi si bilo treba namisliti kako »šaržo«, da bi se dosegel sprejem dopisa! In sicer »šaržo«, ki je docela brez pomena in v nikaki zvezi s pesnijo! — To so torej najnovejši »Brivčevi« dovtipi, s katerimi pa ima zopet smolo, kajti dopisnik ga je radi zadnjega očitanja tožil. Tako je prišel gosp. Kamuščič iz dežja pod kap.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Političnega shoda na Vranskem ne bo 24. t. m. Pač pa se gotovo vrši shod v prvi polovici meseca septembra.

Mil. knez in škof so se vrnili v torek, dne 12. t. m. iz kopališča Holfastein v Maribor nazaj.

Osebnosti. V Maribor pride kot oskrbnik deželne bolnice g. R. Zwirn, doslej oskrbnik bolnice v Voitsbergu. — V stalni pokoj je stopil deželni šol. nadzornik dr. Konr. Jarz v Brnu, kamor se je moral s Štajerskega umakniti sedanjemu Linhartu. Odlikovan je z redom železne krone tretje vrste. — Okrajni glavar v Celju, baron Apfaltrer pl. Apfaltrern je imenovan za namestniškega svetnika v Gradcu. — Odvetnik dr. Karl Wittermann v St. Lenartu v Slov. gor. se po preteku treh mesecev preseli v Fehring.

Goreti je začelo včeraj okoli 11. uri predpoldne v kleti tukajšnjega trgovca z barvami, E. Bauerle, koroske ulice št. 9. Po nepredvidnosti uslužbenca se je užgal firnis. Ker je požarna bramba v bližini ter je bila takoj na licu mesta, je zabranila večjo nesrečo.

Za pogorelce v Podovi. V petek so ustanovili mariborski Slovenci odbor, kateri je prevzel nalogo, zbirati podporo za pogorelce v Podovi. Dozdaj so darovali: po 20 K odvetniki: dr. J. Glančnik in dr. Pipuš; po 10 K: dr. Fr. Rosina, dr. Glaser, kanonik

dr. I. Mlakar, notarski substitut Jakob Kogej, zobozdravnik dr. Kac, kanonik dr. Matek, neimenovan, profesorja veronauka Kavčič in Jerovšek; kanonik Voh 7 K; po 5 K: profesor veronauka Vreže, župnik Kelemina, prelat Hribovšek; po 4 K: profesor teologije dr. Kovačič in g. Anton Korošec; vojaški kaplan Marzidovšek 3 K; po 2 K: notarijatski kandidat Strelec, sodnijski tajnik Jančič, potovalni učitelj Bele, lekarničar Taborsky, vadniški učitelj Marin, Rudolf Kukec, deželni sodni svetnik Vovšek, profesor Vrstovšek. Kanonik Majcen 10 K; dr. Rosina še 5 K, hišni posestnik Rapoc 2 K, kaplan Vodošek 2 K, gimnazijski profesor Jerovšek in Matek po 2 K. Skupaj znesek 200 kron, kateri se je poslal na župnijski urad v Slivnici, da se razdeli v podporo. Daljni zneski v ta namen se sprejemajo pri uredništvu.

Iz Središča se nam piše: Središčani se v raznih listih napadajo, ker so se v neki nujni zadevi obrnili do dež. poslanca Orniga. Moj namen ni ta čin opravičevati, ampak pojasniti hočem, kako da se je to zgodilo. Vsled neke konjske bolezni v Čakovcu, prepovedala je naša vlada vsak promet s konjsko vprego čez mejo. Ako bi ta prepoved, katera je bila popolnoma neopravičena in postavno neutemeljena, nekoliko časa obstala, bil bi to hud udarec za središke obrtnike, trgovce i. t. d., sploh, vsak promet s Središčem, ki leži ob ogerski meji, bil bi ustavljen. Da bi se ta prepoved razveljavila, storila je prvi korak tukajšnja obrtniška zadruga z vlogo na c. kr. okr. glavarstvo in na ptujskega župana Orniga. — Da pa se je ravno do tega poslanca obrnila, storila je to le iz tega vzroka, ker je ta ud grške trgovinske in obrtniške zbornice in ima kot tak dolžnost braniti interese tudi slovenskega obrtnika in trgovca. Navedena prepoved se je potem kmalu preklicala, a ne samo vsled posredovanja g. Orniga, ampak tudi vsled vloge na c. kr. okr. glavarstvo odposlane; tako se izrečno v dotičnem odloku glasi. — Da bo si vsled tega dal g. Ornig po svojih časnikih hvalo in slavo peti, tega se nismo nadjali, ko bi to vedeli, pustili bi ga pri miru. Ako smo s tem storili naroden greh, naj se nam to ne vzame za zlo; zagotavljamo pa, da v bodoče g. Ornig nikoli več povoda ne bo imel, se hvalisati, da je za nas kaj storil. Zajedno pa prosimo naše deželne poslance, naj bi resno prevdarili, ali ne bi bolje bilo vdeleževati se sej deželnega zbora, potem nam pač ne bi trebalo beračiti pri naših nasprotnikih za kako uslugo. — S tem bi tudi nam prihranili nezasluzene napade, katerih so se nekateri slovenski listi s tako slastjo poprijeli.

Na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se je zaključilo šolsko leto dne 13. avgusta. V začetku šolskega leta je bilo 46 učencev. Tekom leta sta 2 izstopila, 6 je bilo odpuščenih; ostalo jih je tedaj koncem šolskega leta 38. Od teh je 6 Nemcev, 31 Slovencev in 1 Srbo-Hrvat. 29 jih je posestniških sinov, 7 uradniških, 1 obrtnikov in 1 učitelj sin. Obdarovani so bili 4 Slovenci. Šola je popolnoma v nemških rokah. Še celo iz Pruskega imajo jednega učitelja. Za to tudi šola nima pravega pomeha za Spodnji Štajer. V zavodu vlada taka nestrpnost, da še Slovenci niti v svojem materinem jeziku govoriti ne smejo. In potem pa bi naj učenci, kadar pridejo iz šole, druge Slovence učili z besedo, če pa se jim zabranjuje vaditi se v slovenskih izrazih!

Nova knjiga. V naši tiskarni je izšla nova, lična knjižica: Kapela žalostne Matere božje v Središču in njen častni venec. Spomenica na zlato mašo dveh srediških rojakov (mil. prošt Herg in bivši profesor Sinko) l. 1902. Spisal duhovski svetovalec Matej Slekovec, bivši središki kapelan. Knjigo krasijo tudi štiri umetno izvršene slike.

Strelna. Dne 7. t. m. zvečer je vdarila strelna v viničarju g. Frasa pri Mariboru in jo užgala. Viničarju so pogoreli poljski pridelki in jedne krava.

Začasna oprostitev vinogradov od davka. Uradni list celjskega okr. glavarstva prinaša sledeči odlok: V smislu c. kr. finančnega ministrstva z dne 16. julija 1902, št. 38.957, zadostuje, da se pridobi začasna oprostitev obnovljenih vinogradov od davka, ako se ne izkažejo v točki 2. člena III. izvršilnega predpisa z dne 6. julija 1890, drž. zak. št. 144, določene zahteve, ampak ako se sklicuje le na to, da novozasajena parcela kakega prejšnjega vinograda leži v kakšni okuženi občini, t. j. v selski občini, za katero se je na podlagi § 1. in 4. zakona z dne 3. aprila 1875, drž. zak. št. 61 izdala prepoved.

Sv. Križ na Murskem polju. Kakor je naš list poročal, so obhajali rojaki — duhovniki pri Sv. Križu na Murskem polju dne 5. avgusta t. l. obletnico po 7 stolnem dekanu, dr. Ivanu Križaniču, ki počiva na tamonjem pokopališču. Bilo se je zbralo 12 č. gospodov med njimi tudi vlč. g. Friderik Kukovič, župnik iz Dobrne. Drugi so bili zadržani po svojih poslih. Poslali pa so pozdrave pismeno ali po brzojavu. Lepa, obenem pa žalostna slovesnost se je začela ob 8. uri z vigilijami, po katerih je služil č. gosp. Matej Štrakl ob obilni asistenci slovesno črno mašo za pokojnika in opravil molitve pri tumbi. Pri sv. maši so peli gg. učitelji s spremljevanjem orgel lep enoglasen »Requiem«. Po teh opravilih so obiskali duhovniki in nekaj vernega ljudstva grob, ki je bil lepo okinčan. Posebno lep pa je nagrobni spomenek, katerega so postavile pokojnemu dobrotniku iz hvaležnosti č. šolske sestre. Ker je bila ta svečanost ravno v torek, so se udeležili mesto šolarske maše šolarji slovesne maše. Mislim, da je to bilo pač prav umestno. Naj se spominjajo svojih velikih rojakov tudi otroci; naj vidijo, kaj z božjo pomočjo zamore postati s pridnostjo in marljivostjo mož, ki se je kakor oni rodil v kmečki hiši.

Nakup žita. C. in kr. vojaška oskrbovalnica v Mariboru (Eisenstrasse 16) bode kupila meseca septembra od posestnikov in gospodarskih zvez 200 meterskih stotov rži in 360 meterskih stotov ovsu. Seveda mora biti zrno jako lepo in debelo, popolnoma zrelo, čisto (brez mešanih drugih zrn) ter mora biti od zadnje žetve. Težak mora biti 1 hl zrna pri rži vsaj 69 kg, pri ovsu 41 kg. Kupi se v vsaki množini, tudi pod 100 met. stotov. Pismene ponudbe morajo biti kolekovane z 1 K. Pri ustmeni ponudbi se prinese 2 kg na ogled. Vsak ponudnik, ki se vojaški upravi ni znan, a ima dotično množino, katero je ponudil, se mora izkazati s pričo ali pa s potrdilom politične oblasti. Vse natančnejše se izve v vojaški oskrbovalnici.

Mladi tatovi. 15letna fanta Franc Veingerl in Jožef Nemec sta izvršila v Mariboru in okolici več tatvin. Zaradi tega je bil obsojen Veingerl na 6 mesecev in Nemec na 6 tednov ječe. Veingerl je bil že predkaznovan.

Stari denar. Nekateri ljudje so začeli pridno izdajati stare tolarje po 2 gld., ker so tako veliki kot sedanji petkronski. Kdor ga prinese na c. kr. davčni urad, mu ga presekajo na dva dela. Pazite torej pri denarju.

Celjske novice. Pretekli teden je opazila pri kopanju 16letna deklica Viljemina Jelenc neko truplo, ki je plavalo po Savinji. Pogumna deklica je plavala za njim ter je z velikim naporom izvlekla truplo nekega 8letnega fanta na breg, kjer je prišel zopet k zavesti. Pogumni deklici se ima zahvaliti, da ni utonil. — Umrl je pretekli četrtek v Celju trgovec Fr. Krick. Bil je zmeren in pošten Nemec ter deloval tudi v odboru mestne hranilnice.

Kapela pri Radgoni. Mutsko požarno društvo spi smrtno spanje; kakor v društvenem, tako je zanemarjeno tudi v narodnem oziru. No, sedaj bode gotovo vstalo in delalo čast celi občini Hrastje-Muta, oziroma celi fari. Prišel je namreč v vas »kramarski apostol«, ki jih navdušuje, pa za vse kaj družega, kakor za to, kar je potrebno. Prišel

je namreč kmeta rešit iz njegovega jarma. Požarni »štelertreter« zajema vso svojo modrost iz tega kramarja. Tudi nekdo drugi, kojega ime bodem naznanil, ako se ne po- boljša, je posebno goreč prijatelj tega kramarskega in nemčurskega apostola, ki na vse kriptje obrekuje in črti »Naš Dom«. Gotovo ste že uganili, kdo je ta kramarski apostol. To je namreč oni zloglasni »Štajerc« ali »giftna krota« imenovan.

Samomor. Pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je obesila gostilničarka Terezija Vaupotič. Stori-la je to baje v obupu. Bila je sicer usmiljenega in mehkega srca.

Požar je popolnoma uničil dne 4. t. m. hišo in gospodarsko poslopje posestnika Mat. Škortinek pri Konjicah. Posestnik, ki je žagar, je bil odsoten na neki oddaljeni žagi. Vzrok požaru še dozdaj ni znan.

Utonil je v Dravi blizu Krčovine pri Ptuj 41 letni udovec Janez Petelinšek. Po končanem delu kosil je namreč na travniku svojega brata, šel se je kopat s svojim bratom Francem in Lovrencem Zupanič. Jernej Petelinšek je zašel v premočen tok in je utonil. Trupla še zdaj niso našli.

V Anžah pri Rajhenburgu je pičil neko dekle, ki je nato v treh urah umrlo.

Novo ime. G. Lubri Mihael, posestnik in uradnik pri premogovniku v Trbovljah, bode se z dovoljenjem oblastvenim znanprej imenoval »Slavec«. Dosedanje rodbinsko ime »Lubri« je v »Slavec« že prepisano v krstni in poročni in v zemljišni knjigi. Njegov sin Albin je letos postal duhovnik in kapelanuje v Zrečah. V solah se je pisal še »Lubri«, a sedaj tudi on seveda nosi novo ime očetovo »Slavec«.

Na Hardeku pri Ormožu je v novem odboru zopet županom izvoljen gosp. Martin Stanič: svetovalec sta gg. Jože Kralj in Franc Hanzelič, stari odborniki pa so gg. Andrej Bogša, Matjaž Keček, Matjaž Prapotnik, Iv. Sterman. Matjaž Zdravec in Andrej Zinko. Vsi vrli narodnjaki. Živeli! Bog blagoslovi njih delo v korist mile domovine!

V Loperčicah pri Ormožu umrl je posestnik Miha Vrhovčak v 80. letu svoje starosti ter bil 10. t. m. na humskem pokopališču ob mnogem spremstvu pokopan. Pokojnik je bil nekaj grenadir in izvrsten muzikaš, poznat med Muro in Dravo. Naj v miru počiva.

Žitne cene. V Mariboru: 1 hl pšenice 15 K 60 v, rži 13 K 40 h, ječmena 13 K 40 v, ovsa 14 K 40 v, koruze 13 K 80 v, prosa 15 K 20. ajde 13 K 60 v, fižola 20 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 7 K 85 v, rži 6 K 70 v, koruze 5 K 50 v, činkvart 6 K 40 v, ovsa 7 K 55 h, fižola 10 K.

Sejmi na Štajerskem meseca avgusta. Arnovž 25., Kapela 18., Ljubno 26., Sv. Duh na Starigori, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici 25., Sv. Filip v Vrečah 29., Laško 25., Sv. Trojica v Slov. gor. 28., Muta 29., Jarenina 18., Sv. Jurij ob Pesnici 20., Limbus 16., Svinčina (samo za blago) 28., Čmurek 25., Sv. Peter 29., Sv. Jernej 25., Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji 29., Hajdina 30., Turnišče 26., Rogatec 25., Poličane 29., Slov. Bistrica 25., Velenje 25., na novo potrjeni sej- jem v Rajhenburgu 26.

Cerkvene stvari.

Romanja k Mariji Pomagaj se udeležijo, kar z veseljem slišimo, tudi velečastiti gospod duhovni svetovalec Martin Jurkovič, župnik pri Sv. Petru.

Umrli je č. g. J. Kovalik, misijonar pri Sv. Jožefu pri Celju. V soboto opoldan je še opravljal skupno z drugimi svoje urne molitve; iz cerkve gredoč mu je postalo slabo, na kar je legel in v par trenutkih potem lahko izdihnil. Star je bil 61 let. Pogreb z obilno vdeležbo duhovnikov se je vršil dne 11. t. m. N. v m. p.!

Št. Andraž v lavantinski dolini. Skupne duhovne vaje (v nemškem jeziku) bodo v novicijski hiši Tovarištva Jezuso-

vega, in sicer: I. za duhovnike: od večera 18. do jutra 22. avg. od 1. do 5. septembra, od 29. sept. do 3. okt. II. za dijaše: od večera 23. do jutra 27. avgusta. Oglasila naj se pošljejo pravočasno na predstojništvo novicijske hiše.

Duhovniške vesti. Č. gosp. Franc Gartner, kapelan, je prestavljen iz Hoč na Vransko. V Hoče pride kot II. kapelan č. g. novomašnik Andrej Lovrec. — Duhovne vaje za duhovnike se vršijo letos na Slatini od 22. do 26. septembra.

Iz Starega trga. Dne 18. avg. l. 1602 je slavni ljubljanski škof Tomaž Kren romarsko cerkev sv. Uršule na Plešivcu slovesno posvetil in ob enem tam zakrament svete birme delil, kar je iz listine, od imenovanega nadpastirja lastnoročno podpisane, razvidno. Spadala je namreč takrat starotrska župnija, ki je novo cerkev sv. Uršule za podružnico dobila, k ljubljanski škofiji. Ker bo prihodnji teden 300 let minulo, odkar je bila cerkev sv. Uršule dozidana in posvečena, se bo tam skozi cel teden, namreč od 17. do 24. avgusta, tristoletnica s sv. misijonom obhajala.

Dramlje pri Celju. Nedelja, 20. julija, je bila za našo mladino dan največjega veselja. Slovesno se je namreč ustanovila Marijina družba krščanskih mladeničev in deklet. Ti dve družbi sta gotovo najlepši sad svetega misijona, katerega so v adventu lanskega leta tukaj vodili preč. gospodje lazaristi M. Klančnik, Zdravljč in Pediček, in zaradi katerega je svoj čas »Slov. Narod« na ostuden način napadel našega preč. g. župnika Andr. Podhostnika. — K slovesnemu sprejemu sta prišla preč. gospoda M. Klančnik in Zdravljč od sv. Jožefa pri Celju in sta v krasnih govorih navduševala našo mladino, naj se neustrašeno zbira pod zastavo nebeške Matere in posnema njene čednosti. Marijina družba krščanskih mladeničev šteje sedaj 76 udov, družba deklet pa okoli 200. Ginljiv je bil prizor, ko so vsi udje in še mnogo drugega ljudstva na dan sprejema pristopili k mizi Gospodovi, in krasno je donela družbena pesem in pa čudovito lepi »Magnifikat« po natlačeno polni cerkvi. Da, to je bil »dan, ki ga je napravil Gospod«, to je bil dan, ko je drameljska mladina pokazala, da je za vse dobro vnet. Zanimanje za družbo raste od dne do dne — vključ brezpomembnim zaprekan. Shodi so izvrstno obiskani in položen je že tudi temelj družbeni knjižnici, ki bo stela v kratkem času najmanj 500 zvezkov. Preč. gosp. M. Frece, župnik na Belih Vodah, je sam velikodušno daroval družbeni knjižnici blizu 200 knjig, nekateri drugi preč. gospodje pa so tudi obljubili knjig. Prisrčna hvala! Da je knjižnica pri nas potrebna, kaže veliko zanimanje naše mladine za dobre spise; le beri, pridno beri, krščanska mladina drameljska! Da ti knjig ne bo manjkalo, se bo že skrbelo! — Prečast. gospodom misijonarjem izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo za njih trud in požrtvovalnost. Vi pa, mladeniči in dekleta drameljska, ostanite zvesti obljubam, ki ste jih obljubili Vaši zaščitnici, Kraljici nebeški, ne vstrašite se ovir in nasprotnikov, ampak le pogumno naprej, naprej za Boga, vero in narod!!

Društvena poročila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki: Fr. Polanec na Štanovskem za kruh sv. Antona 2 K; Kolarič, kaplan, 2 K; Čede, kaplan, 5 K; Ogrizek, trgovec v Oseku, 10 K.

Slovensko pevsko društvo v Ptuj. V sredo, dne 20. t. m. bode ob 6. uri zvečer skupna pevska vaja za zunanje čast. pevke in pevce ormoskega in ptujkega okraja v Ptuj v Narodnem domu. Odbor.

Družbi sv. Cirila in Metoda so mes. julija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Mariborski bogoslovci 1902. l. 200 K, Ježovnikova gostilna v Velenju iz nabiralnika 8 K; posojilnica v Žalcu 40 K, v Pišecah 10 K; podružnica: ženska v Trbovljah

69 K, v Ljutomeru 17-10 K, za Vuhred in okolico 10 K, izvenakademična v Gradcu 50 K. — Družba je imela meseca julija skupaj 4806-06 K dohodkov in 3832-81 K stroškov. — Blagajništvo idružbe sv. Cirila in Metoda.

Iz drugih krajev.

Roparski umor na Dunaju. V soboto je bila na Dunaju umorjena 80 letna trafikantka Viljemina Jülich pl. Julienthal. Sum leti na mladega človeka, ki je že nekaj dni opazoval trafiko in starkine navade. Policija pravi, da se je morilec priplazil skozi kuhinjska vrata, katera je v petek zvečer ob pol 10. uri pustila postrežnica nekoliko odprta, ko je šla po vodo. Morilec se je skril pod posteljo in ko je postrežnica odšla, čakal je, da stara trafikantinja zaspi. V spanju ji je prerezal vrat, nakar ji je iz denarnih skledic pobral drobiž in vzel nekaj cigar. Nato je zbežal skozi okno na trg. V obleki umorjene ženske je zasledil 20 kron papirnatega denarja. Policija je krčevito delala, da bi morilca zasledila. Kakor javljajo brzogavi, se ji je to baje posrečilo. Prijeli so ga 10. t. m. in je vse obstal. Morilec je 28 letni nožar Anton Schoeneckel iz Knežiča na Moravskem. Schoeneckla zasleduje deželno sodišče v Rati- boru radi tatvine in uloma.

Samomor z možnarjem. Posestnik Konrad Kaufman iz Obermochla na Zgor. Štajerskem si je na kaj čuden način končal življenje. Nabasal je možnar, s katerim se navadno strelja pri procesijah, se vsedel nanj in užgal. Seveda ga je takoj odneslo na drugi svet.

Pogumen kapitan. Kapitan Henry Newman in njegov šestnajstletni sin sta odplula iz New Yorka proti Angleški v majhnem čolnu, katerega kurita s petrolejem. Kapitan je izjavil, da se upa dospeti na Angleško v 30 dneh, če se med časom kaj posebnega ne primeri. Doslej sta srečali že dve ladji pogumnega kapitana. Parnik »St. Louis« je srečal čolniček kapitana Newmana. Do takrat je prevozil že 875 morskih milj. Iz tega se da sklepati, da bo Newman res došel na Angleško v 30 dneh, če se mu ne pripeti kaka nezgoda. Parnik »St. Louis« je po mornarsko pozdravil pogumnega kapitana in ta mu je odzdravil in signaliziral, da sta oba potnika zdrava.

Hud petelin. V Kalumetu imajo pri neki hiši tako hudega petelina, da so ga primorani z veržico priklenjenega imeti, sicer pobije vse kokoši po sosesi.

Ponesrečen otrok. Marija Kolar, posestnika žena iz Dravelj na Kranjskem, je imela štiri nedorasle otroke. Neko popoldne je šla Kolar s svojim 13 let starim sinom Nackom na kakih deset minut od hiše oddaljeno njivo ter pustila triletnega Pavčka pod nadzorstvom petletne hčerke Marijane sama doma. Otroci so se igrali pred Zanoškarjevo hišo, in tukaj je po naključbi Zanoškarjev šestletni otrok Janez tako nesrečno z rovnico zadel malega Pavčka, da je ta vsled dobljene poškodbe čez nekaj dni umrl.

V nemških bankah poka. Zopet je na Nemškem v Draždanih (Saksonsko) ustavila neka stara banka svoja plačila. Zgube je čez 7.000.000 K. Blažena nemčija!

Prva misel. Neki pijanec, ki je šel v temni noči proti domu, pade v neki prepad: »Grozno« vzdihne revež čez nekoliko časa, ko se zave, kje da je, »kaj bo, če postanem žejen«.

Je-li človeku potreben želodec? Na to vprašanje odgovarjajo zdravniki z — ne! Leta 1893 se je bilo dogodilo prvič, da so nekemu bolniku, ki je imel raka v želodcu, operativnim potom odstranili bolani želodec. Ta bolnik je sicer umrl, ali započeta praksa se je nadaljevala, ter je sedaj — kakor poroča neki zdravniški list — v nemškem cesarstvu 16 ljudij, ki veselo živijo — brez želodca, katerega so jim odstranili radi raka. Službo želodca, da jim opravljajo čreva, ka-

tera so po odstranjenju želodca sešili. Tako čitamo v listih. Če pa je res, da človek more živeti tudi brez želodca, potem pa imajo ljudje, ki žive brez želodca, to veliko srečo, da jih nikdar — želodec ne boli! In ta šmentani želodec dela kaj rad sitnosti pri človeku.

Zobe je dobil. Pred malo meseci je prišel 55 letni kmet k nekemu zdravniku na Dunaju ter mu pripovedoval, da je v svojem 25. letu izgubil vse zobe, zdaj pa da se mu je močno razbolela spodnja čeljust. Zdravnik je spoznal, da mu ondi naraščajo novi zobje. Po treh mesecih pa je dobil kmet 18 novih zobov, 10 na spodnji, 8 pa na gornji čeljusti. To je najbrž jako redka prikazen, da človek dobi tudi na stara leta nove zobe. Z zobmi modrosti, ki jih dobi človek v 18. letu, se navadno konča rast zob.

Smrt pod vlakom. Iz Kaire se poroča: Polkovnik Forestir Walker, generalni adjutant zapovednika angleških čet, je v Helnanu prišel pod vlak in ostal mrtev.

Cebele morilke. V bližini Tata ležečem kraju Baja so čebele napadle nekega kmeta Koblenca in njegova dva konja ter jih tako opikale, da sta konja takoj poginila, kmeta so pa ljudje dobili skoro na to umirajočega.

Na limanice mu je šel. V gledališču v Parizu je nek Anglež naenkrat zapazil, da mu je ukradena ura. Glasno zakliče zatorej med ljudstvo: »Tisti, ki mi je ukradel uro, naj pazi, kajti ura bide vsake četrte uro jako glasno.« Komaj je to izrekel, vzdigne se neki gospod, ki je sedel v njegovi bližini, ter hoče oditi. Anglež ga zgrabi ter mu med krototom ljudstva vzame uro iz žepa.

Prav se mu zgodi. K nekemu peku pride čevljarški učenec ter ga vpraša: »Imate stare zemlje?« »Da«, pravi pek, »imam jih!« »Prav se vam zgodi«, reče na to učenec, »zakaj jih pa niste prej prodali!«

Prazna glava. Znani pravoslovec in vodja katolikov v Nemčiji, Windthorst, ki je bil jako majhne postave, prepiral se je nekoč z nekim velikanom o pravoslovnih vprašanjih. Ker ga je Windthorst prekašal v znanosti, zakliče velikan konečno jezno: »Če ne molčite, vtaknil vas bodem v žep!« »Hal!« se odreže Windthorst, »vtaknite me rajši v glavo, — tam imate več praznega prostora!«

Kdo je bil pametnejši? Dva moža se srečata v neki ozki ulici. Nobeden se ni hotel ogniti. Prvi zakriči: »Jaz se vsakemu oslu ne ognem!« »Jaz pa!« reče drugi mirno ter stopi na stran.

Prešički brez očij. V Sv. Lovrencu pri Flumičelu sta vrgli dve svinji 16 prešičkov, ki so brez očij. Prešički živijo in jedo ter se počutijo dobro.

Ce je človek mladoleten. 18 letni delavec je tožil nekega tovarnarja radi žaljenja na časti. Zagovornik tovarnarja je pa pri obravnavi predlagal, da se naj njegov klient takoj oprosti, ker mladoletna oseba ne more samostojno tožiti radi žaljenja na časti. Toda sodni dvor je bil mnenja, da ima tudi mladoleten pravico samostojno tožiti, ako je le prekorail 14. leto. Pri obravnavi so se potem poravnali.

Uden vzrok smrti. V samostanu v Flushing, Long Island, je umrla te dni nuna Leona Jeodic, ki je vedno tožila o bolečinah v želodcu in nobeden zdravnikov si ni mogel raztolmačiti njene bolezni. Sedaj pa so truplo preiskali in našli v želodcu dolgo iglo, ki jo je zbadala gori v prsi.

102-letni zaročnik. Iz Temes Sag-a pišejo, da se je tamošnji najstarejši človek, 102-letni posestnik Štefan Hugar oženil s svojo 80-letno zvesto služkinjo Marijo Hefer. Stari je popolnoma zdrav. Poroče se je udeležila vsa vas.

Bela žena v premogovniku. Iz Valesa se poroča, da so v ondotnem premogovniku vsi opustili delo. Povod k temu dala jim je neka prikazen. Nekaj premogokopov je prišlo pred nekaj dnevi v največjem strahu

iz premogovnika in so začeli pripovedovati, da hodi v rovih neka bela prikazen s svetilnico v rokah, glasno tarnajoč in jokajoč. Ker se je v dotičnem premogovniku pripetilo že več eksplozij tekom par let, smatrajo vraževerni premogokopi to belo prikazen za slabo znamenje. Premogovnik so zaprli za nedoločen čas.

Oživel. V Findlagu v Ohio se je zgodil naslednji dogodek: Cele štiri ure so imeli ljudje farmerja John Fenstermacherja za mrtvega. Več tednov je John Fenstermacher že bolehal in bil slednjič prisiljen ostati mirno v postelji vsled raznoterih bolezni. Bolezen se mu je vidoma hujšala in zvečer je ob osmih po presodku vseh umrl. Družinski zdravnik ga je za mrtvega spoznal. Družina njegova je žalovala in poslala po pogrebniha. Ravno pred prihodom pogrebniha pa se obrne mrlič na ležišču, globoko zaveza in si zmane oči. Fenstermacher se sedaj počuti boljše kot kdaj prej.

Namestu psa ustrelil človeka. V občini Gömör Kisfalud se je večkrat v vrtu Pavla Goraca klatil velik tuj pes, ki je na vrtu napravil veliko škodo. Gorac je te dni zagrabil za puško in pomeril na nadležnega psa. Strel je počil, a krogla ni zadela psa, ampak na sosednem vrtu delajočega moža Ludovika Vruce, ki se je mrtev zgrudil. Vruce zapušča vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci. Gorac se je sam javil sodišču.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Tu imamo torej one štiri snovi, na katere se moramo pri gnojenju najbolj ozirati, katere posebno zbiramo v živinskem gnoju, kompostu, kupujemo v mineraličnih gnojilih itd. Omeniti hočemo pa še dva, ki imata za rastlinsko življenje tudi velikanski pomen. To sta

a) kislec in vodenec.

Kislec nahaja se prost v zraku, pomešan največ z dušcem. Kakor živalim, tako služi kislec tudi rastlinam za dihanje. Brez kislega sploh ni mogoče živalsko kakor tudi rastlinsko življenje. Dihajo pa vsi deli rastline, tudi korenine. Namaži steblo drevesa z maščobo, ki zabrani dihanje stebelu, kako ti bode drevo klaverno postalo. Okopaj v mokrem n. pr. trsje, zemlja se stepta, zrak ne more vanjo in tako postane trsje klaverno, blede. Že zaradi dihanja korenin skrbi, da pride zrak v zemljo. Kislec zraka v zemlji ima pa tudi velikanski pomen zaradi okisavanja snovi v njej, ki šele vsled tega rastlinam ugodne postanejo zaradi razkrajanja v zemlji vezanih redilnih snovi, neposredno vsled okisavanja ali posredno vsled razvijanja ogljenčeve kisline iz sprstenine itd.

Kislec z vodenem pa tvori vodo. Voda je za rastlinstvo najvažnejši pogoj. Ona služi kot redilna snov, kot gradivo rastlinam. Le ž njeno pomočjo je mogoče rast, kajti ona napravi rastlino sočno, posamezne stanice napete. Ovela rastlina ne zamore rasti.

Voda pa ima tudi veliko nalogo, da prenaša vse druge redilne snovi, ki so v zemlji, v tiste dele rastlin, kjer se prebavljajo, predeljujejo, istotako prenaša zopet voda v tistih pripravljenih snovi v druge dele. V vodi, ki pride po koreninah v rastlino, pa ne sme biti naenkrat mnogo takih redilnih snovi razstopljenih. Premočne razstopnine vničijo rastline. Marsikateri je že skusil, kako so se rastline

posušile, ako je n. pr. z močno gnojnico ali kako gnojilno soljo na nekaterih mestih gnojil. Ljudje pravijo, da so se rastline požgale.

Ker pa voda redilne snovi iz zemlje v zelo stanjšani množini le po malem v rastlino prenaša, porabi rastlina zelo veliko vode. Kar je vode več, jo pa rastlina hlapi. To hlapienje je pa tudi zelo važno, ker si vreja ž njim rastlina svojo lastno toploto.

Eno drevo hlapi na dan do 100 l vode. Za 1 kg suhe tvarine, ki se napravi v rastlini, je treba pri ovsu n. pr. 360 delov vode, pri detelji celo 410 delov. Iz tega je razvidno, kako velike množine vode je treba za rastline.

V Mariboru pade približno 120 cm visoko dežja na leto. Na oral ga pade torej 6,720.000 l. Pri tem je tudi sneg vračunjen. Na oralu pride-lamo v ovsu n. pr. 6000 kg suhe tvarine. Ako potrebuje 1 kg suhe tvarine 360 kg vode, torej potrebuje oves na enem oralu za tak pridelek 2,160.000 kg vode. Glede vlage smo torej pri nas v obče še na dobrem, pa moramo le tudi varčni biti ž njo. Velik del vode izhlapi ali pri deževju sproti odteče ali pa se pogrezne v večjo globino. Samo ona voda, ki pade v onih mesecih na zemljo, kadar oves na polji stoji ne bode zadostovala. Tega del je treba zemljo v jeseni prav pripraviti. Drevje bodemo na jesen okopali pa kolikor mogoče pod kapom pom krone, njive za jarino v jeseni preorali. Spravili bomo zemljo v tak stan, da bode lahko vodo sprejemala, torej bomo površje zemlje zrahljali, spravili z gnojenjem sprstenino v zemljo, pokrivali površje vsaj okoli mladega drevja s slamnatim gnojem ali smrečjem itd. V strminah bomo posebno v sadonosnikih vodo lovili ter jo pri mladem drevju napeljavali od enega drevesa k drugemu, pri velikem drevju pa napravimo med vsakima dvema drevesoma jame, v katere speljemo vso vodo, ki po strmini priteče.

Površno rahlanje zemlje, zatiranje plevela itd. pa tudi zabranjuje preveliko izparivanje vode, ki bi prihajala vsled kapilarne sile iz globočine popolnoma na površje, ako ne bi bilo to zrahljano. Tlačenje zemlje pri sajenju, ali valjanje pri setvah, ima pa namen kapilarno zvezo z nižjimi plastmi tvoriti, da pride vlaga od nižjih plasti lahko do sadik oziroma semena.

Pri pomanjkanju vode rastline tudi še vspevajo, toda dobijo poseben značaj (Xerophyte), ki ni namenu kmetovalca ugoden. Rast postane zelo slaba, rastlina se zavaruje proti osušenju z debelejo kožo, z manjšim površjem listov, postane bolj lesnata itd. Poljedelec, sadjerejec itd. je gotovo že mnogokrat opazil to nepovoljno lastnost. Tudi po nepravčasnem gnojenju s kajnitom, ki ima mnogo kuhinjske soli, se ta neugodna prememba rastlin opazi.

Da je pa premnogo vode zopet škodljivo, to pa dobro poznajo naši kmetovalci. V tem slučaju je potrebno odmakanje, da se površje podzemeljske vode zniža. To odmakanje pa mora biti tudi spored posebnih razmer pametno izvršeno, sicer se dobi namestu vsled preobile vlage malovrednega zemljišča zemljišče, ki je vsled prevelike suše malo vredno.

(Dalje prihodnjic.)

Listnica uredništva. Ker so nekateri naši so-trudniki v Mariboru za delj časa odpotovali, prosimo, da se vsa pisma pošiljajo naravnost na uredništvo našega lista.

Loterijske številke

Trst 9. avgusta: 87, 54, 67, 60, 90.
Linc 9. avgusta: 15, 74, 52, 46, 29.

Društvena naznanila.

Dne 17. avg.: »Bral. društva v Cezanjevcih« veselica s petjem, predavanjem in igro »Sv. Neža« v šolskih prostorih.
» » » »Bral. društva pri Kapeli« veselica s petjem in gledal. predstavama »Lurska pastarica« in »Pravica se je izkazala« v gostilni pri Zidu ob 4. uri pop.
» » » »Bral. in pevskega društva pri Sv. Martinu v Rož. dolini« veselica s petjem in raznimi zabavami pri g. Stožirju. Začetek ob 4 uri pop.
Dne 24. avg.: »Mladen. in dekl. zveze v Dobrni pri Celju« velika cesarska slavnost s petjem, slavnostnim govorom in gledal. igrama. Začetek ob polu 4. uri pop.
Dne 31. avg.: »Kmet. bral. društva v Št. Lovrencu nad Mariborom« veselica v prostorih g. Skačaja.